

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/196-342 / 2695

Ankara

22/6 /1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :
Liste

T. D. M. M. BAŞKANLIĞI	
Vah Kom.	—
Esas Kom.	Millet Savunma
Tarih	29.6.1999-1/434
K. Md.	K.D.Bşk. B.ÖÖ
BAŞKAN	Milobulut

1/771

Yedeksubaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/101-1360 /2511

Ankara

13/5/1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 3/4/1998 tarihinde kararlaştırılan "Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Esas Kom.	Milli Savunma
Tarih	22.5.1998 /177
K. Md.	<i>[Signature]</i> K.D. Bşk. <i>[Signature]</i>
BAŞKAN	<i>[Signature]</i>

3

GENEL GEREKÇE

1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tâbi olarak askere sevk edilmesi gereken yükümlülerden, makul bir özürlü olmaksızın test ve mülakat merkezlerine gitmeyerek seçime katılmayanlar, Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendi uyarınca, erbaş-er statüsünde askerlik hizmetine tabi tutulduklarından, yedek subay kaynağı tam olarak değerlendirilememekte ve bu yükümlüler 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca kısa dönem hizmete tâbi tutulduklarından, diğer yükümlüler aleyhine hakkaniyetle bağdaşmayan bir uygulamaya neden olmaktadır.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında, dış kaynaktan subay nasbedilenlerden çeşitli nedenlerle muvazzaf askerlik süresini tamamlamadan silâhlı kuvvetlerden ilişkileri kesilen personelin, geriye kalan askerlik hizmet sürelerinin mevcut hükümlere göre tamamlattırılmaması da eşitlik ilkesi ve hakkaniyetle bağdaşmayan bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Diğer taraftan, 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tâbi olan yükümlülerden, bakaya durumunda olanların askere sevk işlemi; 1111 sayılı Askerlik Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, haklarındaki yargılamanın sonuçlanmasından sonra yerine getirilebilmektedir.

Bu düzenleme, askerliğini geciktirmek isteyen yükümlülerin, her celp döneminde çeşitli mazeretler ileri sürerek, test ve mülakat merkezlerine katılmamaları ve her defasında bu mazeretlerin mahkemeler tarafından sonuçlandırılması sürecine bağlı olarak, sevk planlarının olumsuz yönde etkilenmesine ve bahse konu yükümlülerin uzun süre silah altına alınamamalarına yol açmaktadır.

Belirtilen hususlar çerçevesinde hazırlanan Tasarı ile; Anayasanın 72 nci maddesinde her Türkün hakkı ve ödevi olarak nitelendirilmiş bulunan Vatan hizmetinin yerine getirilmesinde, eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri ile bağdaşmayan ve suistimallere yol açan uygulamaların önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendinde değişiklik yapılarak, sevk edildikleri test ve mülakat merkezlerine katılmayarak doğrudan erbas veya er statüsüne ayrılma durumunda kalan yükümlülerin, yedek subay kaynağında değerlendirilebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

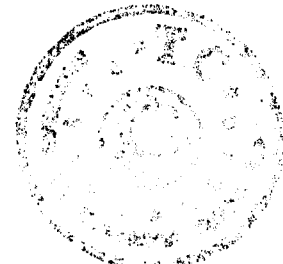
926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedilenlerden, eğitimde başarı gösteremeyenler ve deneme süresi içerisinde silâhlı kuvvetlere uyum sağlamayanlar veya subaylığa engel hali görülenler ile kendi istekleri ile ayrılanların ilişkileri kesilmekte ve hizmet süreleri ne olursa olsun muvazzaflık hizmetini tamamlamaya yönelik askerlik yaptırılmamaktadır.

Anayasa'nın 72 nci maddesindeki ilkeler ve 1076 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki "Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiç bir yüksek öğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz" hükmü ile çelişen ve hakkaniyetle bağdaşmayan boşluğun giderilmesi için, maddeye (1) bendi eklenerek, muvazzaflık hizmetini tamamlamadan silâhlı kuvvetlerden ayrılan personelin geri kalan askerlik hizmetlerinin ne şekilde tamamlattırılacağı hususları açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 2- Madde ile 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası, 1076 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki yollamanın tam olarak karşılanması ve uygulamada tereddütlere yol açılmaması bakımından iki fıkra halinde yeniden düzenlenmekte ve bu şekilde, yedek subay yetiştirilme şartlarını haiz olmayan yükümlülerin askerlik sürelerine açıklık getirilmektedir.

Diğer taraftan 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanların" ibaresine yeni düzenlemede yer verilmeyerek, zamanında test ve mülakat merkezlerine katılmayan yükümlülerin yedek subay kaynağında değerlendirilmelerine imkân tanınmaktadır.

Madde 3- Tasarının 4 üncü maddesi ile, genel gerekçede açıklanan nedenlerle, bakaya durumuna düşen yedek subay adaylarının sevk edildikleri kıt'alarınca mahkemeye verilmeleri esası getirildiğinden, bu düzenleme ile çelişki yaratılmaması için, Askerlik Kanununun 35 inci maddesinin (E) fıkrasının (2) numaralı bendinin üçüncü paragrafı da yeniden düzenlenmektedir.

5

Madde 4- Madde ile bakaya durumuna düşen yedek subay adaylarının askere sevk edilmelerinde ortaya çıkan gecikmelerin önlenmesi için, 1111 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "cezalarını gördükten sonra" ibaresi fıkra metninden çıkarılarak, söz konusu yükümlülerin 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulu Kanununun 21 inci maddesindeki usul çerçevesinde, eğitimlerini takiben verildikleri birlik veya kurumların tâbi oldukları askeri mahkemelerde yargılanmaları esası getirilerek, bahse konu yükümlülerin askere sevklerinde ortaya çıkan gecikmelerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5- Yürürlük maddesidir.

Madde 6- Yürütme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ 8
MADDE

YEDEK SUBAYLAR VE YEDEK ASKERİ MEMURLAR KANUNU İLE
ASKERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI

MADDE

Madde 1- 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki (1) bendi eklenmiştir.

"2. İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyac-
tan fazla ise, Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçi-
lerek saptanır.

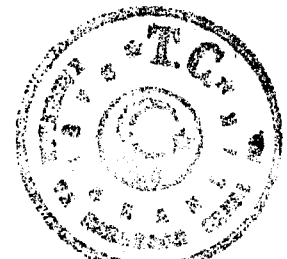
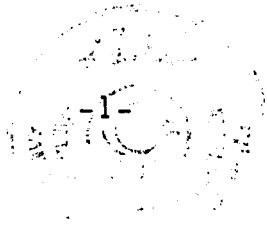
Seçilmedikleri için ihtiyac fazlası olanlar, yükümlülüklerini
erbaş veya er olarak yerine getirirler."

"1) En az 4 yıl süreli fakülte veya yüksek okulları kendi nam
ve hesabına bitirip muvazzaf subaylığa nasbedilenlerden deneme süre-
sinin bitimine kadar ayrılanların yedek subay okulunda, yedek subay-
lık hizmetinde ve muvazzaf subaylık hizmetinde geçen süreleri asker-
lik hizmetinden sayılır. Askerlik hizmet süresini tamamlamadan di-
siplinsizlik veya ahlâki nedenlerle Türk Silâhlı Kuvvetleriyle ili-
şikleri kesilen veya mahkeme kararı ile ya da haklarında verilen
mahkûmiyet kararının sonucu olarak Türk Silâhlı Kuvvetlerinden tart
veya ihraç edilenlerin geriye kalan askerlik hizmetleri 1111 sayılı
Askerlik Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen süre esas alınarak
er rütbesi ile; eğitimde başarılı olamaması, Silâhlı Kuvvetlere uyum
sağlayamaması veya kendi istekleriyle ayrılanların geriye kalan
askerlik hizmetleri ise, (f) bendindeki süre esas alınarak, teğmen
rütbesi ile yedek subay olarak tamamlattırılır."

MADDE
Madde 2- 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun
değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde deęiști-
rilmis, maddeye bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra
eklenmiş, ikinci ve üçüncü fıkralar, üçüncü ve dördüncü fıkralar
olarak teselsül ettirilmiştir.

"Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmeti süresi; Kara, Deniz,
Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında on sekiz aydır. Bu
sürenin, barışta, önce on beş aya ve bilâhare on iki aya kadar
indirilmesine, Silâhlı Kuvvetlerin de ihtiyacı dikkate alınarak,
Bakanlar Kurulunca karar verilebilir."

"1076 sayılı Kanun hükmüne tâbi yükümlülerden; bu yükümlülükleri-
ni istekleriyle veya seçim sonucu yedek subay adayı olmadıkları için
erbaş veya er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi aynı celbe
tâbi olup, yedek subay aday adayı olarak ayrılanların hizmet süresi-
nin yarısı kadardır."

ADDE

Madde 3- 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 35 inci maddesinin (E) fıkrasının (2) numaralı bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 86 nci maddesine tabi olup haklarında soruşturma açılanlardan ceza alanlar ile 89 uncu maddeye tabi olanların sevkleri tehir edilmez. Ancak 89 uncu maddeye tabi olan yükümlülerden, sevk tehir işlemine neden olan staj, yüksek lisans, ihtisas ve doktora öğrenimine başlangıç tarihleri, bakaya kaldıkları tarihten önce olanların sevk tehiri işlemi yapılabilir."

ADDE
Madde 4- 1111 sayılı Askerlik Kanununun değişik 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bunlardan yedek subay yetiştirme şartlarını haiz olanlar, muayyen zamanlarda hazırlık kıt'asına veya yedek subay okuluna sevk edilirler."

A00E

Madde 5 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.**Madde 6** - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A00E

*Mesut Yılmaz***MESUT YILMAZ**
BAŞBAKAN

 B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	 Ö. TANIR Devlet Bakanı	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı
 Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	 İ. BAYGIN Devlet Bakanı	 M. D. TÜRK Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. YILDIRIM Devlet Bakanı
 H. Ş. DAROĞLU Devlet Bakanı	 M. GÜRDERE Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. GÜRZEL Devlet Bakanı	 F. SAYGIN Devlet Bakanı
 Dr. İ. ÇELEBİ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 R. CAHİN Devlet Bakanı	 B. KAR Devlet Bakanı
 C. KAVAK Devlet Bakanı	 E. UŞAK Devlet Bakanı	 R. ÜÇELEN Devlet Bakanı	 Hasan Gemici Devlet Bakanı
 M. BATALLI Devlet Bakanı	 C. SUNGUR Adalet Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU İçişleri Bakanı	 Ş. GÜNEL Dışişleri Bakanı V.
 Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	 H. HULOĞSUY Milli Eğitim Bakanı	 Y. TOPCU Ticaret ve İşleri Bakanı	 H. ÖZSOY Sağlık Bakanı
 M. MEVZİ Ulaştırma Bakanı	 M. TAŞAR Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. M. Ş. ÇAGAN Çalışma ve Sos. Gs.ş. Bak.	 Y. EREY Sanayi ve Ticaret Bakanı
 M. ARSLAN Enerji ve Tabii Kay. Bakanı	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı V.	 M. Ş. ÇAGAN Devlet Bakanı	 E. TARANOĞLU Orman Bakanı
 E. K. YÜCEL Devlet Bakanı V.		 M. Ş. ÇAGAN Devlet Bakanı	